

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Idea Theologiæ Specvlativæ

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ, 1648

Cap. I. De Existentia Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38884

præsertim quando in re aliqua ad fidem, aut bonos mores spectante, vnanimiter consentiunt.

Sextus locus constat ex ratione naturali, qui vsui esse potest, tum ad ostendendum veritates fidei non aduersari rationi naturali, etsi sint supra illam; tum etiam ad diluenda argumenta quibus fides Catholica ab infidelibus impugnari solet. Ad hunc autem locum reducuntur philosophorum placita, & historia humana; ex quibus interdum Theologia argumenta depromit.

LIBER I.

D E D E O.

C A P V T I.

De existentia Dei.

RESOLVTIO I. *Deum esse est per se notum secundum se, non quoad nos.*] PRIMAPARS PROBATVR, quia cum esse notum per se, idem sit ac non esse notum per aliud, illa propositio merito dicitur per se nota secundum se, cuius prædicatum est de intrinseca ratione subiecti; siue hoc ad talem propositionem necessario requiratur, siue non: ea enim secundum se non indiget vlllo assensu priori, cuius vi intellectus ducatur in assensum connexionis prædicati cum subiecto per illam significata. Atqui esse est de intrinseca ratione Dei, ita scilicet vt Deus essentialiter existat, vt infra dicemus. Ergo Deum esse, seu existere, est per se notum, secundum se.

Secundapars ostenditur, quia illa propositio dicitur per se nota quoad nos, quæ perspectis terminis à nemine negari potest: At nonnulli negant existere id quod Dei nomine significare solemus, nimirum ens quoddam præstantissimum, à se necessario existens,

& alia omnia producents: id inquam negant Athei, qualis erat insipiens ille qui, ut ait Propheta, *Psal. 13.* Dixit in corde suo, non est Deus. Ergo propositio illa Deus est, non est per se nota, quoad ad nos.

Nota 1. eo sensu Patres affirmare notitiam Dei nobis à natura congenitam esse, siue quia illam à pueritia ex parentum instructione comparare solemus; siue quia sine multo labore ex rerum creaturarum cognitione deduci potest.

Nota 2. ut quis assentiatur illi propositioni, Deus est colendus non opus esse quod putet Deum esse, sed tantum illi deberi cultum ex hypothesi quod sit. Quemadmodum etsi probè sciam parentes esse honorandos, non tamen propterea intelligo, an parentes de facto existant, vel non.

RESOLVTIO II. *Deum esse demonstrari non potest à priori, sed à posteriori potest.* } **PRIMA PARS PROBATVR,** quia id non potest demonstrari à priori, quod non habet causam; atqui existentia Dei nullam habet causam, siue extrinsecam, cum Deus sit primum ens, & à quouis alio independens; siue intrinsecam, eò quod intra Deum non potest esse distinctio causæ & effectus, propter varias imperfectiones inde resultantes.

Dices, ex eo quod Deus sit actus purus, bene sequitur eum existere: at hæc videtur demonstratio à priori, saltem quoad nos. *Respondeo* negando minorem, nam esse actum purum, est habere existentiam, omnemque aliam perfectionem sine admixtione vllius potentialitatis. Vnde dicta argumentatio non est à causa siue reali, siue virtuali, sed à toto ad partem, ac proinde non est demonstratio: sicut neque illa, Petrus est homo, ergo est animal.

Secunda pars ostenditur. Nam Paulus *Romanorum* 1. aperte docet inuisibilia Dei per res visibiles cognosci. Patres vno ore testantur, nos ex creaturis in cognitionem Dei posse assurgere: Theologi communiter affirmant contra Aliacensem, & quosdam alios,

alios, existentiam Dei posse demonstrari à posteriori. Denique Philosophi solius rationis naturalis ductu, ex consideratione rerum creatarum ad cognitionem Dei peruenerunt, varijsque demonstrationibus, de quibus infra, illius existentiam comprobant.

Dices 1. Essentia Dei demonstrari non potest etiam à posteriori, seu per effectus: ergo neque illius existentia. Sequela patet, quia existentia, & essentia in Deo idem sunt. Antecedens ostenditur, quia cum Trinitas spectet ad essentiam Dei, sequeretur nos posse naturaliter cognoscere Trinitatem. *Respondeo* essentiam diuinam non posse euidenter demonstrari per effectus, quoad, quid est, posse tamen quoad, quod est. Quemadmodum ex cognitione lucis certò colligo solem existere, etsi hinc nequeam distinctè penetrare quidditatem illius, & modum quo existit.

Dices 2. ex fide supernaturali constat, Deum esse; ergo idem per demonstrationem cognosci non potest: quia cum illa cognitio sit obscura, & hæc euidentis, videtur repugnare quod vtraque simul habeatur de eadem re. *Respondeo* non sequi, potest enim haberi cognitio clara, & obscura de eadem re, per diuersa media: vt patet, si discam ex relatione alterius, quod propria experientia didici. Ita ergo possum ex supernaturali reuelatione credere, Deum esse; etsi eadem veritas mihi constet, ex naturali lumine.

RESOLUTIO III. *Existentia Dei triplici argumento euidenter probari posse videtur.* PRIMUM ITA HABET, vel res omnes quæ sunt in vniuerso, siue ea sint finitæ, siue infinitæ, sunt productæ, vel aliqua saltem earum est improducta: si in ijs est aliqua improducta, illa est Deus, quod intendimus: si verò tota rerum collectio producta est, vel producta est ab aliquo existente extra numerum eorum quæ producta sunt, vel ab aliquo existente intra illorum

nume-

numerum: at hoc posterius dici nequit, quia si id quod est pars collectionis, totam collectionem produxisset, sequeretur rem aliquam seipsam produxisse, quod fieri non posse perspicuum est, ergo affirmandum est totam productarum rerum seriem productam esse, ab aliqua re quæ sit extra numerum rerum productarum, adeoque quæ sit ipsa inproducta, & illa est Deus.

Secundò sic argumentor. Vel res omnes quæ sunt in uniuerso sunt possibiles & contingentes vel inter eas est ens aliquod absolutè necessarium, quodque repugnet non esse. Si posterius dicatur, habemus intentum, quia tale ens est Deus: si autem prius affirmaueris, contra arguo, vel earum rerum aliquando nulla extitit, vel, secus, si dicas aliquando nullam extitisse, quæro qua vi postea de non esse ad esse transferint; certè cum non potuerint esse à seipsis, eò quòd à nihilo nihil fieri potest sequitur eas productas esse à causa aliqua ab ijs distincta, quæque non sit contingens, sed planè necessaria, & hanc vocamus Deum. Si verò dicas aliquam ex rebus illis contingentibus de facto semper extitisse, cum nulla earum sit absolutè necessaria, sed omnes ex se possint esse, & non esse, supponamus nullam earum modo existere, sane ea hypothesi possibili data, omnes possent existere, & transire à non esse ad esse: At qua ratione? non propria facultate, vt patet ex dictis, ergo virtute aliquius causæ quæ illas omnes antecedit, quæque necessitatem effendi habeat, & hæc est Deus.

Dices, hinc non sequi Deum esse de facto, sed tantum fore, si casus ille contingeret. Verùm hoc gratis dicitur, quia cum casus ille sit possibilis, consequenter possibile est, Deum esse; ergo de facto Deus existit: si enim non esset actu, nequaquam posset existere, siue à seipso, cum nihil seipsum producat, siue per aliquam causam priorem, quia repugnat dari aliquid prius Deo.

*Tertio, argumentari possumus ab eleganti rerum
creatu.*

creaturam constitutione & ordine, ab vniformi earum agendi modo, à perpetua elementorum quamuis inter se pugnantium, consistentia: ac denique, vt cætera præteream, à constanti cœlorum motu, solisque accessu & recessu tempestates annuas conficiente. Ista enim satis ostendunt, esse in rerum natura, supremam aliquam mentem, quæ hæc inferiora regit, ac moderatur; quamque, cum sit sapientissima, & potentissima, Deum esse meritò negari non potest. Vnde Chrysof. *homil. 9. ad populum Antioch.* ait creaturas tam clarè suum conditorem prædicare, vt neque Scythæ, neque Barbarus, neque Indus, neque vlla alia gens sit, quæ hanc vocem, omni tuba clariorem, intelligere non possit. Et Cicero *lib. 2. de natura Deorum*, Quid potest esse, inquit, tam apertum, tamque perspicuum, cum cœlum suspeximus, cœlestiaque contemplati sumus, quàm esse aliquod numen præstantissimæ mentis, quo hæc regantur? similia scribunt alij passim.

RESOLVTIO IV. *Existencia Dei non tantùm identificatur cum essentia diuina, sed etiam est de conceptu formali, & intrinseco illius.*] PRIOR. PARS PROBATA, tum quia essentia diuina est infinitè perfecta, ergo debet includere omnes perfectiones possibles, ita saltem vt cum ijs realiter identificetur: at existere magna est perfectio; tum quia de fide est substantiam diuinam esse omnino simplicem: at non esset omnino simplex, si existencia realiter distingueretur ab essentia illius.

Posterior pars ostenditur. Tum quia Deus, Exodi. 3. Nomen sibi imposuit ab ipsa existencia, cum dixit, Ego sum qui sum: Solent autem imponi nomina ad declarandam rei essentiam: vnde cum Deus seipsum perfectè comprehenderet, eo nomine suam essentiam exprimere voluit. Tum quia aut debet concipi existencia Dei ipsius essentiæ intrinseca, aut velut ab illa fluens, saltem secundum rationem: at hoc non, quia sic deberet essentia Dei prius secundum rationem

nem

nem existere, vt existentia ab ea flueret. Tum denique quia si existentia non est de conceptu essentia diuinæ, oportet vt maneat proprius & quidditarius conceptus essentia diuinæ, etiam si eam non concipias actu existentem; quod tamen falsum est, cum sic essentia diuina sit ens merè potentiale, & ab alio ad actualitatem reducibile.

Nota, Patres quando dicunt Deum esse sibi causam essendi, intelligendos esse in sensu negatiuo, vt tantum velint, Deum non esse ab alio, sed ex se habere existentiam. Neque inde colligi debet, existentiam Dei esse veluti proprietatem, ab illius essentia aut realiter, aut virtualiter fluentem.

Dices, illud non est de essentia alterius, quod ab eo per intellectum præscindi potest; at possumus per intellectum præscindere existentiam, ab essentia Dei, quatenus illa se habet per modum abstracti, hæc per modum concreti. *Respondeo*, maiorem esse tantum veram, quando præcisio fit ab intellectu, cum fundamento in re: at nullum est fundamentum, in ipsa essentia diuina, ab ea præscindendi existentiam: cum, posita tali præcisione, nihil remaneat, cui ratio essentia diuinæ competere possit, vt ostensum est.

Neque refert quòd nomine abstracto significemus existentiam Dei, nomine verò concreto illius essentiam: isti enim modi loquendi sumuntur ex nostro imperfecto concipiendi modo, non autem ex re ipsa: cum in Deo nulla sit concretio, seu compositio, sed vnica forma simplicissima, & actus purus nominibus, tam concretis, quàm abstractis respondens.

CAPUT II.

De Attributis diuinis in genere.

RESOLUTIO I. *Attributa diuina non distinguuntur realiter, aut ex natura rei ab essentia Dei,*
et ab